

Josep Maria Rafart, supervisor mèdic del programa Ulls del Sàhara

Nom: Josep Ma Rafart Arumí

Edat: 51

Professió: metge

Vaig néixer i visc a: Vic

Estic en contacte amb Ulls del Món des de: l'any 2002. Tet Rafart col·labora amb la Fundació pràcticament des dels seus inicis participant, com a mínim, en una expedició a l'any com a supervisor mèdic d'Ulls del Sàhara. Diu que per res del món deixaria aquesta feina altruista, que té un punt de màgia molt fort i especial. De la seva experiència com a voluntari i la seva visió de la salut oftalmològica del món, en parlem amb ell tot seguit.

Com vas començar la teva implicació amb Ulls del Món?

Va ser a través de la coneixença amb el Dr. Corcóstegui a qui vaig manifestar la meva il·lusió per poder participar en alguna comissió de la Fundació. Al cap de poc temps vaig rebre una trucada de la Dra. Nieto per si volia acompanyar-la a una expedició de prospecció a Moçambic per estudiar com podia ser la nostra col·laboració en aquell país. Aquesta expedició es va fer el juny del 2002.

En què consisteix exactament la teva feina de supervisor mèdic del programa Ulls dels Sàhara?

Essencialment consisteix en assessorar la tècnica responsable del Sàhara sobre qüestions mèdiques i en valorar la prioritització dels pacients que es van seleccionant per evacuar a la península amb la finalitat de rebre tractaments que allà no poden rebre.

Com es prepara una expedició mèdica als camps de refugiats de Tindouf? A banda de les qüestions materials, cal alguna preparació mental per emprendre un viatge d'aquestes característiques i amb una intenció tan concreta?

Per una banda hi ha tota la feina de fer els paquets del material que cal emportar-se, tenint en compte l'activitat que es pensa realitzar. Per altra banda, sí que és important que els components de cada expedició sàpiguen exactament on van, com hi van, com treballaran i com viuran allà. A cada un dels llocs a on va la Fundació la manera de viure i de treballar és molt diferent. Al Sàhara potser són més dures les condicions, tant per l'allotjament com per l'alimentació, i el fet que la nostra tasca s'ha de compaginar amb la que ja fan els professionals autòctons també suposa un entrebanc perquè fa que a vegades no es pugui fer tot el que es voldria.

He llegit que, en tornar d'una comissió al Sàhara, deies: El desert no et deixa indiferent. Quines sensacions produeix, què desperta?

Quan ets al mig del desert, almenys a mi m'ha passat, només et trobes tu mateix i el desert, et sents com sol en el món. No tens tot el que aquí acostumem a tenir al voltant i que ens dóna la sensació de seguretat. Allà no et serveix de res el mòbil, la cartera plena, les targetes de crèdit i la proximitat d'un hospital... i la veritat és que no passa res, també es viu. Aquesta sensació, aquest sentir el silenci t'agrada o t'espanta, però en cap cas et deixa indiferent.

Quina ha estat l'experiència més colpidora que hi has viscut?

A part del que es diu sempre, i és veritat, que t'impresiona l'agraïment de la gent a qui ajudes i la cara de felicitat dels infants (cares alegres que ja costa veure per aquí); a mi el record que més m'ha quedat gravat és el que vaig viure durant l'anada als territoris

alliberats el 2004. És curiós, però vaig fer una molt bona relació amb en Hanna, el xofer militar sahrauí que ens acompanyava i guiava pel desert. Cap dels dos parlava la llengua de l'altre, tot i així hi havia molt moments en què tenies la sensació que no calien les paraules, amb una mirada t'entenes perfectament.

Aquesta solitud del desert a la vegada fa que estiguis més unit als que t'envolten i estimes. Què és el que t'empeny a seguir treballant amb la Fundació?

El desig de col·laborar amb els objectius que des d'Ulls del Món pretenem aconseguir, que són seguir obrint els ulls a tantes persones com puguem i als llocs a on més ho necessiten.

Quines creus que han de ser les actuacions prioritàries en termes oftalmològics a escala mundial?

El més urgent seria poder eradicar les causes de ceguesa per cataractes, tan "fàcils" de tractar en el nostre medi, culpables del fet que hi hagi milions de persones cegues arreu.

Quin serà el proper projecte que duràs a terme amb Ulls del Món?

Probablement serà al febrer quan realitzarem una expedició a la part nord dels territoris alliberats, concretament a Tifariti, per a poder atendre la població militar i beduïna d'aquesta zona. Aquells que requereixin un tractament quirúrgic que allà no puguem fer seran derivats a Tindouf on, uns quants dies més tard, hi anirà una altra expedició medicoquirúrgica nostra.